

## Lyse nætter og udsigt til Bjørnevogteren og Nordlige Krone

# GUIDE TIL STJERNEHIMLEN I MAJ

(1.-15. maj)

I samarbejde med **Observatoriet i Brorfelde**

**Tekst:** Michael Linden-Vørnle og Sarah Sohl

**Redigeret af:** Lasse Foghsgaard

**Grafik:** POLITIKEN Infografik

## 5. maj

### De lyse nætter begynder

De lyse nætter er den tid midt på året, hvor Solen på intet tidspunkt kommer mere end 18 grader under horisonten og dermed aldrig kommer ud af det astronomiske tusmørke. I København er det fra 5. maj og frem til 7. august, men Solens maksimale højde under horisonten afhænger af den geografiske bredde. Bor du nord eller syd for København, vil de lyse nætter starte henholdsvis tidligere og senere. Således startede de lyse nætter allerede 28. april i Skagen, mens folk i Gedser må vente til 9. maj, før de lyse nætter begynder.

## Dag

SOLENS POSITION UNDER HORISONTEN

### Civilt tusmørke

  
Solen op til 6°  
under horisonten

Tilstrækkelig belysning til, at de fleste almindelige udendørs aktiviteter kan gøres uden kunstig belysning før solopgang eller efter solnedgang.

### Nautisk tusmørke

  
Op til 12°

Lysniveauet er sådan, at horisonten stadig er synlig, selv uden måne. Det giver søfolk mulighed for at tage pålidelige sekstantskud.

### Astronomisk tusmørke

  
Op til 18°

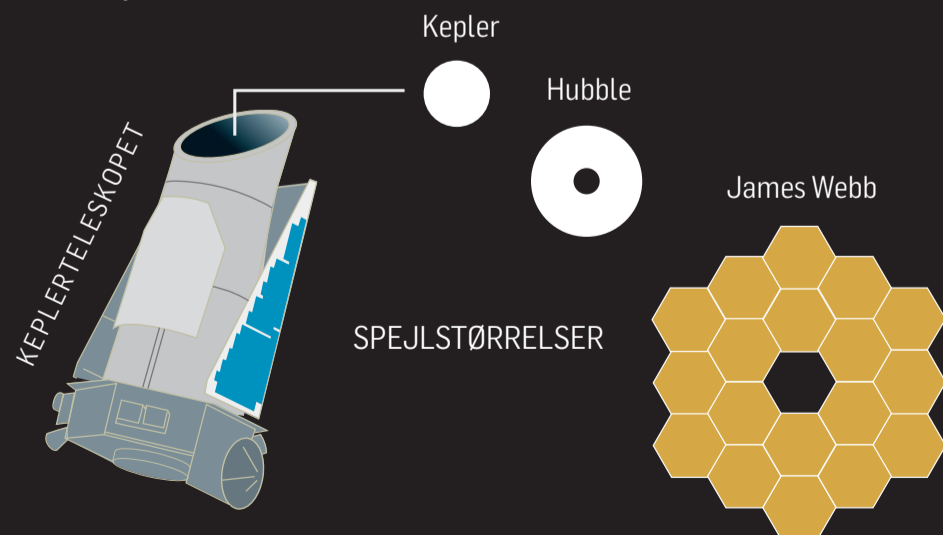
Det astronomiske tusmørke betyder, at spredt sollys ikke længere bidrager til den naturlige himmelbaggrund, så astronomer/astrofysikere kan begynde at observere.

## Nat

## 13. maj

### Planetjagt skudt i gang!

På denne dag i 2009 begyndte NASA-rumteleskopet Kepler sin videnskabelige mission: eftersøgning af planeter i kredsløb om andre stjerner end Solen – såkaldte exoplaneter. Frem til missionens afslutning i efteråret 2018 fandt Kepler flere tusinde exoplaneter – heraf flere, der måske kan være hjemsted for liv!



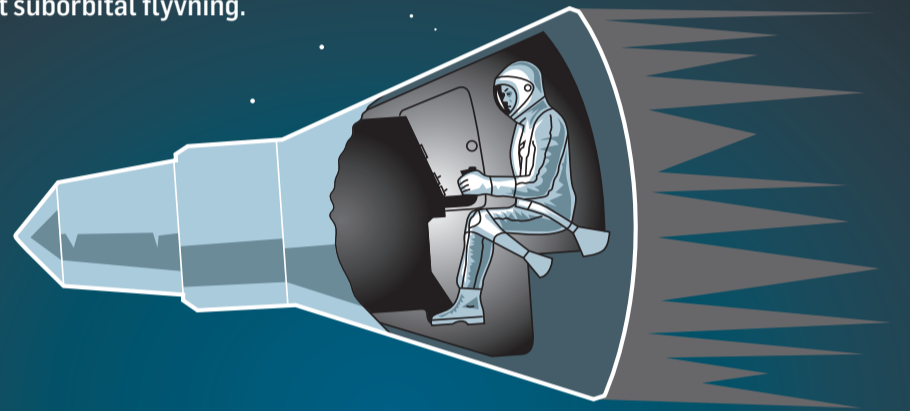
De lyse nætter skydes i gang i København på Danmarks Befrielsesdag. I Gedser må de vente til 9. maj



## Også 5. maj

### Første amerikaner i rummet

Den første amerikaner i rummet, Alan Shepard, blev på denne dag i 1961 sendt ud i rummet – mindre end en måned efter Yuri Gagarins historiske rumrejse. Shepards flyvning i rumkapslen Freedom 7 bragte ham dog ikke i kredsløb om Jorden, men var kun en såkaldt suborbital flyvning.



## 15. maj

### Bjørnevogteren og Månen

I midten af maj ses stjernebilledet Bjørnevogteren (også kaldet Boötes) midt på natten højt på himlen mod syd. Den klareste stjerne i Bjørnevogteren er Arcturus, der er den fjerdeklareste stjerne på himlen. Lige til venstre for Bjørnevogteren ses det lille, men karakteristiske stjernebillede Nordlige Krone. I dagene omkring 15. maj vil Månen gøre Bjørnevogteren selskab. I maj er det fuldmåne om morgenen 16. maj.

